

Spiserørs- og mavesækskræft, 2010-2021

Spiserørs- og mavesækskræft, 2010-2021. Den tidsmæssige udvikling i sygdommens forekomst i befolkningen (incidens) (A), patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality) (B), og forekomst af registrerede dødsfald fra sygdommen i befolkningen (populationsmortalitet) (C).

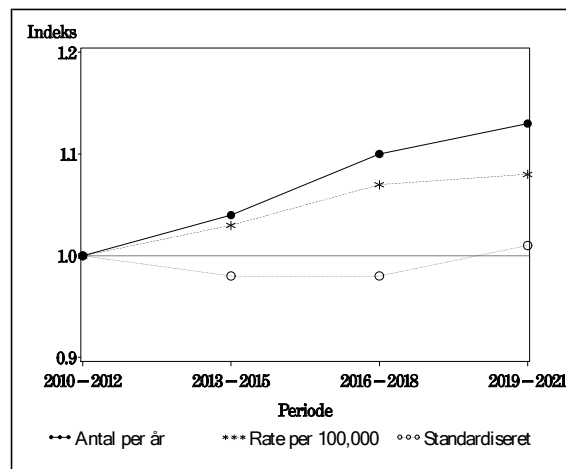
(A) Sygdommens incidens i befolkningen

	Periode for incidens			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal tilfælde per år	1026	1064	1128	1161
Rate per 100,000	18.4	18.9	19.6	19.9
Standardiseret rate*	19.1	18.8	18.8	19.3
Antal tilfælde per år, index	1.00	1.04	1.10	1.13
Rate per 100,000, index	1.00	1.03	1.07	1.08
Standardiseret rate, index	1.00	0.98	0.98	1.01

Det årlige antal tilfælde i Danmark steg i perioden fra 2010 til 2021.

Den standardiserede incidensrate var konstant i perioden.

Stigningen i antal tilfælde per år skyldes at befolkningstallet voksede og at befolkningen blev ældre i perioden.

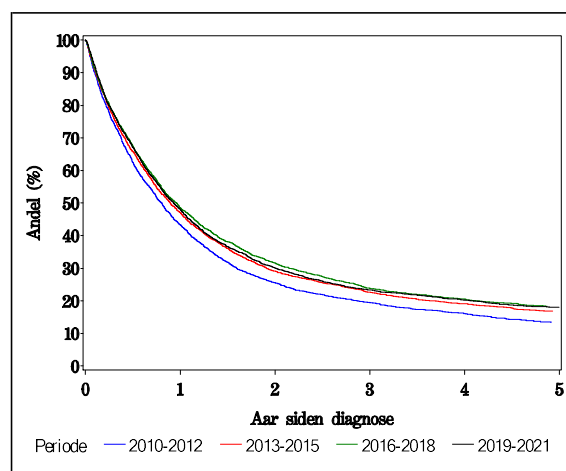
(B) Patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality)

	Periode for follow-up			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Overlevelse (%):				
1 år	43.3	47.0	48.4	48.0
3 år	19.4	22.7	23.8	23.3
5 år	13.4	16.8	18.3	18.0
Dødelighed, index:				
Hazard ratio	1.00	0.79	0.68	0.64
Justeret hazard ratio**	1.00	0.78	0.67	0.61

Patienternes overlevelse steg i perioden.

5-års overlevelsen steg fra 13,4% til 18,0% og patienternes justerede dødelighedsrate faldt med 39%.

Forbedringen i patienternes overlevelse og dødelighed var mest udtalt i den første del af perioden.

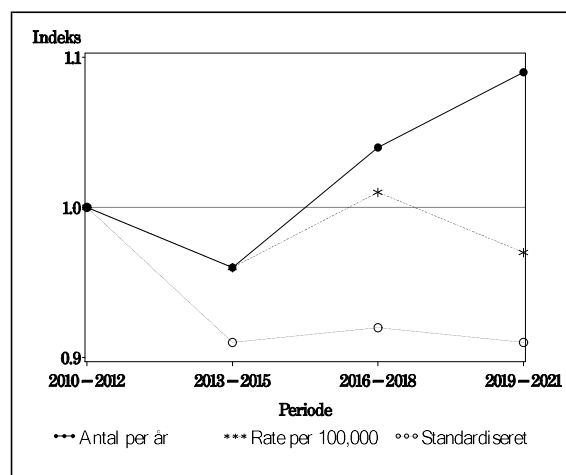

(C) Sygdommens dødelighed i befolkningen

	Periode for dødsfald			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal dødsfald per år	825	792	857	897
Rate per 100,000	7.4	7.1	7.5	7.2
Standardiseret rate*	6.5	5.9	6.0	5.9
Antal dødsfald per år, index	1.00	0.96	1.04	1.09
Rate per 100,000, index	1.00	0.96	1.01	0.97
Standardiseret rate, index	1.00	0.91	0.92	0.91

Den standardiserede dødelighedsrate faldt 9% i perioden og det årlige antal dødsfald steg med 9%. Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet er steget og at alderssammensætningen i befolkningen er blevet ældre i perioden.

Den faldende mortalitetsrate i den første del af perioden er sammenfaldende med den stigende patientoverlevelse i denne periode.

*Standardiseret for alder og køn.

**Justeret for alder og køn

Kaplan-Meier overlevelsesfunktioner og hazard ratioer er beregnet med "period analysis" metoden.

Tyktarmskræft, 2010-2021

Tyktarmskræft, 2010-2021. Den tidsmæssige udvikling i sygdommens forekomst i befolkningen (incidens) (A), patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality) (B), og forekomst af registrerede dødsfald fra sygdommen i befolkningen (populationsmortalitet) (C).

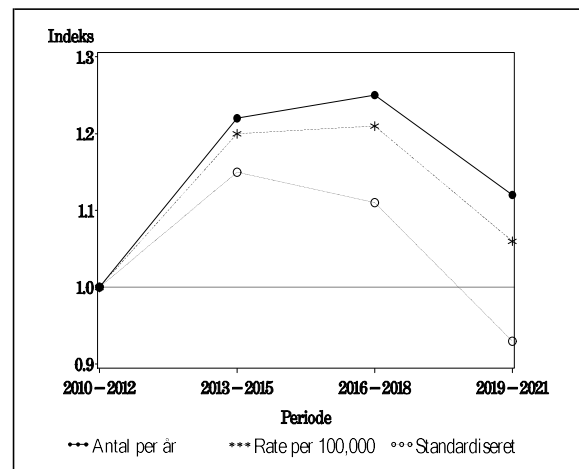
(A) Sygdommens incidens i befolkningen

	Periode for incidens			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal tilfælde per år	2674	3262	3346	2982
Rate per 100,000	48.0	57.8	58.1	51.1
Standardiseret rate*	48.6	55.7	53.8	45.0
Antal tilfælde per år, index	1.00	1.22	1.25	1.12
Rate per 100,000, index	1.00	1.20	1.21	1.06
Standardiseret rate, index	1.00	1.15	1.11	0.93

Det årlige antal tilfælde i Danmark steg frem til 2016-2018, og faldt derefter, dog ikke helt ned til det samme, lave niveau som før indførelsen af screeningsprogrammet i 2014.

Den standardiserede incidensrate viser en tilsvarende tidsmæssig udvikling, men faldt i 2019-2021 til et 7% lavere niveau end i 2010-2012.

En væsentlig del af stigningen i antal tilfælde per år skyldes at befolkningstallet voksede og at befolkningen blev ældre i perioden.

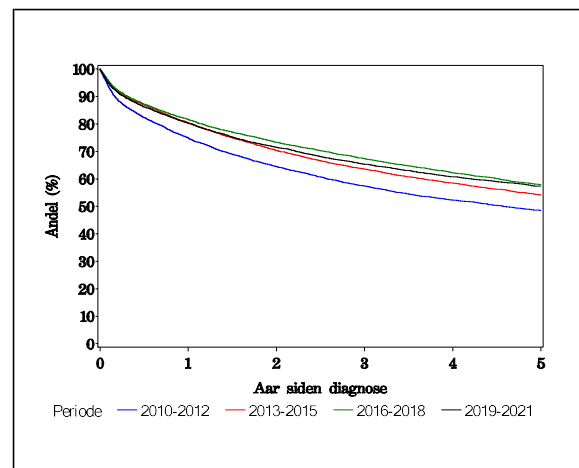
(B) Patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality)

	Periode for follow-up			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Overlevelse (%):				
1 år	74.9	80.5	81.7	80.3
3 år	57.5	63.6	67.4	65.4
5 år	48.5	54.1	57.9	57.3
Dødelighed, index:				
Hazard ratio	1.00	0.73	0.63	0.58
Justeret hazard ratio**	1.00	0.71	0.60	0.53

Tyktarmskræftpatienternes overlevelse steg i perioden.

5-års overlevelsen steg fra 48,5% til 57,3% og patienternes justerede dødelighedsrate faldt med 46%.

Forbedringen fra første til anden periode skyldes sandsynligvis en øget incidens af tidlige cancers på grund af indførelse af screeningsprogrammet i 2014.

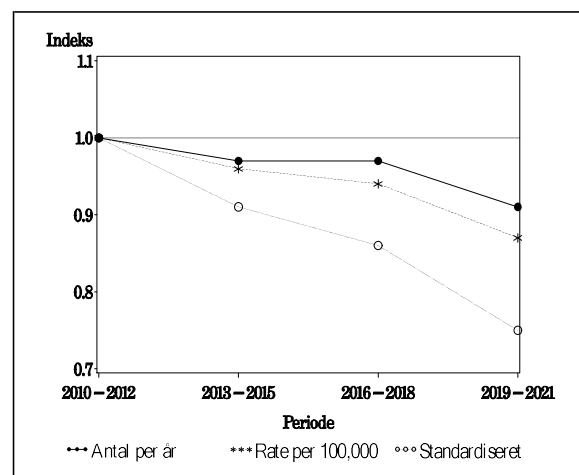

(C) Sygdommens dødelighed i befolkningen

	Periode for dødsfald			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal dødsfald per år	1392	1345	1348	1270
Rate per 100,000	25.0	23.9	23.4	21.8
Standardiseret rate*	22.8	20.7	19.5	17.2
Antal dødsfald per år, index	1.00	0.97	0.97	0.91
Rate per 100,000, index	1.00	0.96	0.94	0.87
Standardiseret rate, index	1.00	0.91	0.86	0.75

Det årlige antal registrerede dødsfald fra sygdommen faldt med 9% i perioden. Den standardiserede rate faldt med 25%. Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet voksede og at befolkningen blev ældre i perioden.

Den standardiserede dødelighedsrate var faldende i perioden 2000-2010 (NORDCAN). Det er sandsynligt at den fortsat faldende dødelighedsrate frem til 2021 delvist skyldes det organiserede screeningprogram for tarmkræft.

*Standardiseret for alder og køn.

**Justeret for alder og køn.

Kaplan-Meier overlevelsesfunktioner og hazard ratioer er beregnet med "period analysis" metoden.

Endetarmskræft, 2010-2021

Endetarmskræft, 2010-2021. Den tidsmæssige udvikling i sygdommens forekomst i befolkningen (incidens) (A), patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality) (B), og forekomst af registrerede dødsfald fra sygdommen i befolkningen (populationsmortalitet) (C).

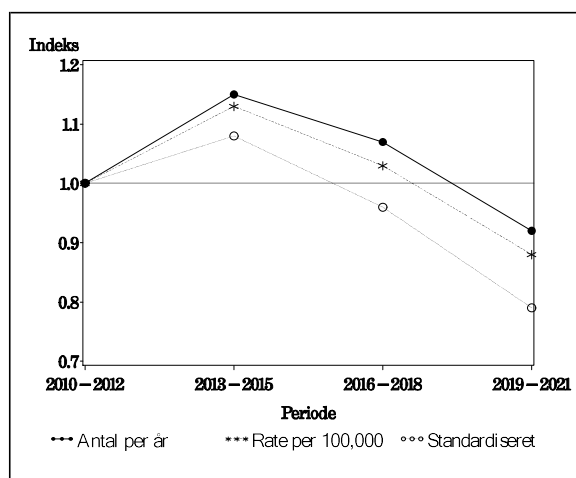
(A) Sygdommens incidens i befolkningen

	Periode for incidens			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal tilfælde per år	1357	1557	1449	1248
Rate per 100,000	24.4	27.6	25.2	21.4
Standardiseret rate*	24.9	27.0	23.9	19.7
Antal tilfælde per år, index	1.00	1.15	1.07	0.92
Rate per 100,000, index	1.00	1.13	1.03	0.88
Standardiseret rate, index	1.00	1.08	0.96	0.79

Det årlige antal tilfælde i Danmark steg frem til 2013-2015, og faldt derefter til et 8% lavere niveau i 2019-2021.

Den standardiserede incidensrate viser en tilsvarende tidsmæssig udvikling, og faldt i 2019-2021 til et 21% lavere niveau end i 2010-2012.

Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet voksede og at befolkningen blev ældre i perioden.

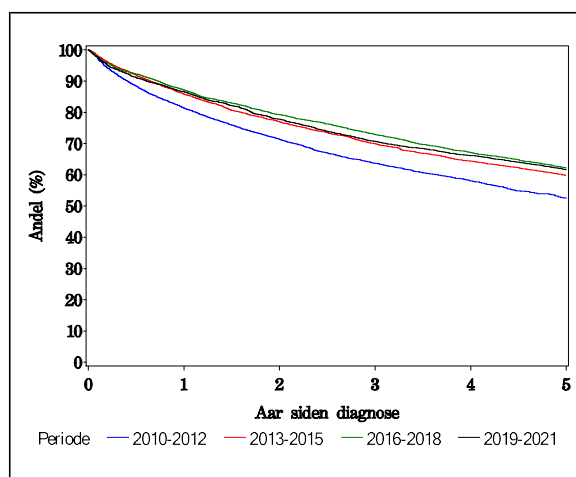
(B) Patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality)

	Periode for follow-up			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Overlevelse (%):				
1 år	81.3	85.8	87.2	86.6
3 år	63.7	69.9	72.9	70.1
5 år	52.5	59.8	62.2	61.6
Dødelighed, index:				
Hazard ratio	1.00	0.72	0.62	0.59
Justeret hazard ratio**	1.00	0.70	0.58	0.53

Endetarmskræftpatienternes overlevelse steg i perioden.

5-års overlevelsen steg fra 52,5% til 61,6% og patienternes justerede dødelighedsrate faldt med 47%.

Forbedringen fra første til anden periode skyldes sandsynligvis en øget incidens af tidlige cancerte på grund af indførelse af screeningsprogrammet i 2014.

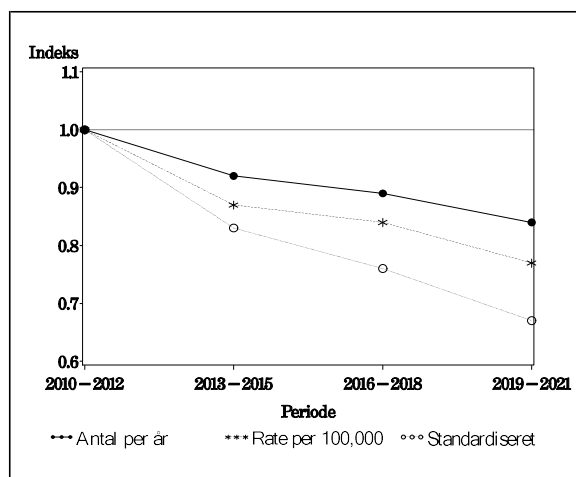

(C) Sygdommens dødelighed i befolkningen

	Periode for dødsfald			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal dødsfald per år	500	458	447	422
Rate per 100,000	9.3	8.1	7.8	7.2
Standardiseret rate*	8.4	7.0	6.4	5.6
Antal dødsfald per år, index	1.00	0.92	0.89	0.84
Rate per 100,000, index	1.00	0.87	0.84	0.77
Standardiseret rate, index	1.00	0.83	0.76	0.67

Det årlige antal registrerede dødsfald fra sygdommen faldt med 16% i perioden. Den standardiserede rate faldt med 33%. Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet voksede og at befolkningen blev ældre i perioden.

Den standardiserede dødelighedsrate var faldende i perioden 1950-2010 (NORDCAN). Det er sandsynligt at den fortsat faldende dødelighedsrate frem til 2021 delvist skyldes det organiserede screeningprogram for tarmkræft.

*Standardiseret for alder og køn.

**Justeret for alder og køn.

Kaplan-Meier overlevelsesfunktioner og hazard ratioer er beregnet med "period analysis" metoden.

Lungekræft, 2010-2021

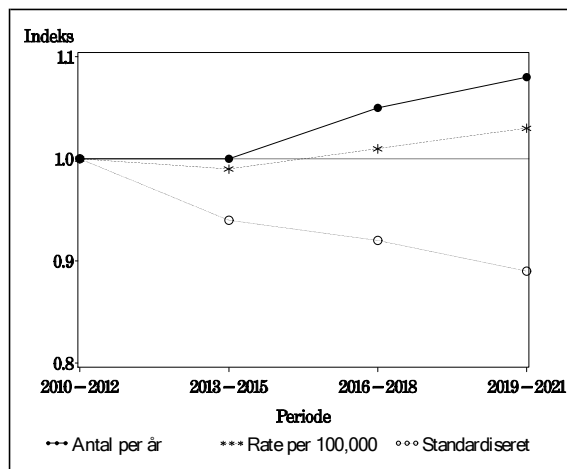
Lungekræft, 2010-2021. Den tidsmæssige udvikling i sygdommens forekomst i befolkningen (incidens) (A), patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality) (B), og forekomst af registrerede dødsfald fra sygdommen i befolkningen (populationsmortalitet) (C).

(A) Sygdommens incidens i befolkningen

	Periode for incidens			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal tilfælde per år	4647	4648	4864	4997
Rate per 100,000	83.5	82.4	84.5	85.7
Standardiseret rate*	85.0	79.6	78.3	75.6
Antal tilfælde per år, index	1.00	1.00	1.05	1.08
Rate per 100,000, index	1.00	0.99	1.01	1.03
Standardiseret rate, index	1.00	0.94	0.92	0.89

Den standardiserede incidensrate faldt 11% i perioden.

Det årlige antal tilfælde i Danmark er steget 8% på grund af det stigende befolkningstal og det stigende antal personer i de ældre aldersgrupper.

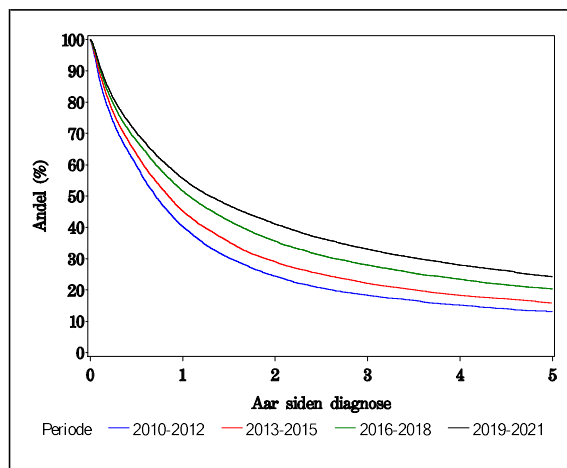
(B) Patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality)

	Periode for follow-up			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Overlevelse (%):				
1 år	40.3	45.2	51.6	55.6
3 år	18.3	22.1	28.0	33.0
5 år	13.1	15.9	20.3	24.3
Dødelighed, index:				
Hazard ratio	1.00	0.79	0.62	0.53
Justeret hazard ratio**	1.00	0.78	0.60	0.50

Lungekræftpatienternes overlevelse steg i perioden.

5-års overlevelsen steg fra 13,1% til 24,3% og patienternes aldersjusterede dødelighedsrate faldt med 50%.

Den markante stigning i overlevelsen skyldes sandsynligvis i stort omfang en stigende incidens af lungekræft i tidlige stadier.

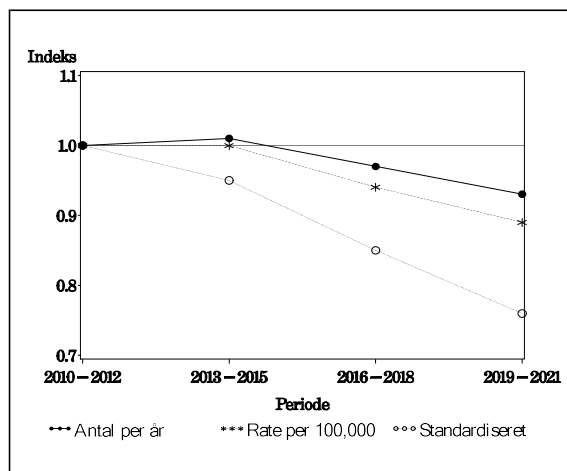

(C) Sygdommens dødelighed i befolkningen

	Periode for dødsfald			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal dødsfald per år	3707	3758	3613	3462
Rate per 100,000	66.6	66.6	62.7	59.4
Standardiseret rate*	59.8	56.7	50.9	45.6
Antal dødsfald per år, index	1.00	1.01	0.97	0.93
Rate per 100,000, index	1.00	1.00	0.94	0.89
Standardiseret rate, index	1.00	0.95	0.85	0.76

Den standardiserede dødelighedsrate faldt 24% i perioden og det årlige antal dødsfald faldt 7%. Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet er steget og at alderssammensætningen er blevet ældre i perioden.

Den faldende standardiserede incidens og den stigende overlevelse bidrager begge til det store fald i befolkningens standardiserede lungekræftdødelighed. Årsager hertil er sandsynligvis faldende prævalens af rygning (særligt blandt mænd) og stadigt forbedrede behandlingsmuligheder.

*Standardiseret for alder og køn.

**Justeret for alder og køn

Kaplan-Meier overlevelsesfunktioner og hazard ratioer er beregnet med "period analysis" metoden.

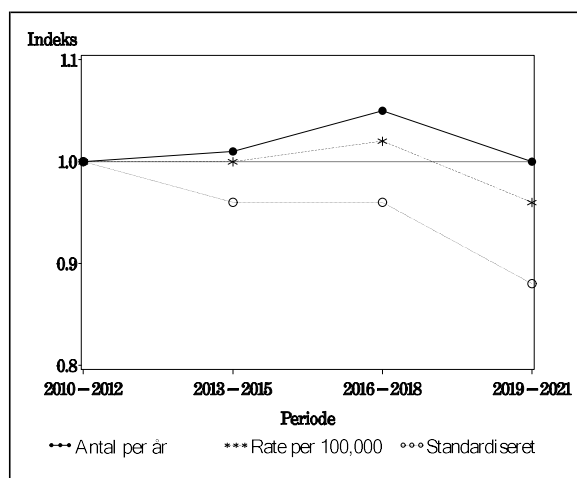
Æggestokkræft, 2010-2021

Æggestokkræft, 2010-2021. Den tidsmæssige udvikling i sygdommens forekomst i befolkningen (incidens) (A), patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality) (B), og forekomst af registrerede dødsfald fra sygdommen i befolkningen (populationsmortalitet) (C).

(A) Sygdommens incidens i befolkningen

	Periode for incidens			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal tilfælde per år	523	527	550	521
Rate per 100,000	18.6	18.6	19.0	17.8
Standardiseret rate*	17.9	17.2	17.2	15.7
Antal tilfælde per år, index	1.00	1.01	1.05	1.00
Rate per 100,000, index	1.00	1.00	1.02	0.96
Standardiseret rate, index	1.00	0.96	0.96	0.88

Den standardiserede incidensrate faldt 12%, men det årlige antal tilfælde var konstant. Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet voksede og at befolkningen blev ældre i perioden.

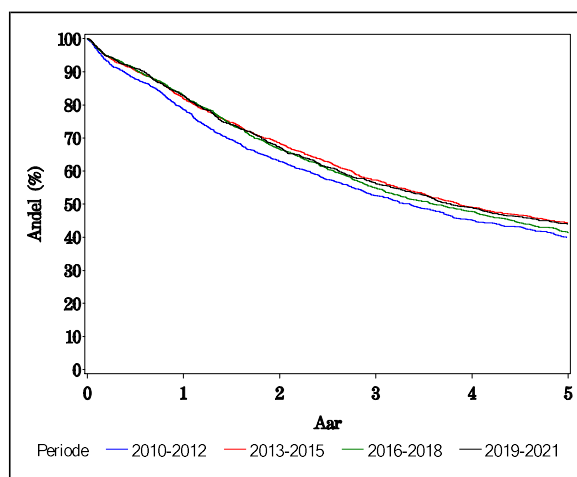

(B) Patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality)

	Periode for follow-up			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Overlevelse (%):				
1 år	78.7	81.9	82.7	82.7
3 år	52.5	57.3	54.9	56.3
5 år	40.0	44.4	41.4	43.9
Dødelighed, index:				
Hazard ratio	1.00	0.77	0.73	0.64
Justeret hazard ratio**	1.00	0.74	0.68	0.57

Æggestokkræftpatienternes overlevelse steg i perioden, særligt fra den første til den anden periode.

5-års overlevelsen steg fra 40% til 44% og patienternes justerede dødelighedsrate faldt med 43%.

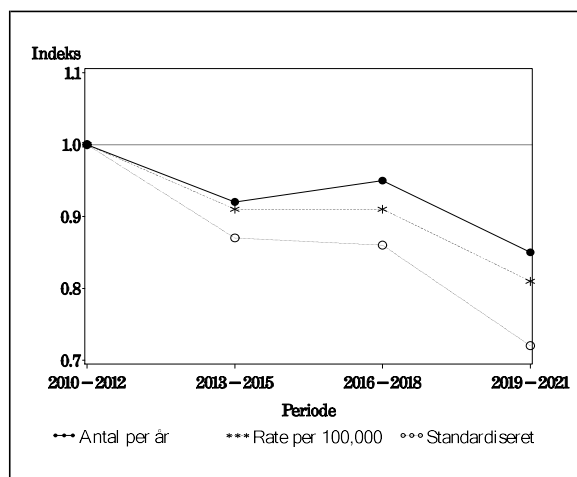

(C) Sygdommens dødelighed i befolkningen

	Periode for dødsfald			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2020
Antal dødsfald per år	393	360	372	333
Rate per 100,000	14.0	12.7	12.8	11.4
Standardiseret rate*	11.8	10.3	10.1	8.5
Antal dødsfald per år, index	1.00	0.92	0.95	0.85
Rate per 100,000, index	1.00	0.91	0.91	0.81
Standardiseret rate, index	1.00	0.87	0.86	0.72

Den standardiserede mortalitetsrate faldt 28%, og det årlige antal dødsfald faldt 15%. Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet voksede og at befolkningen blev ældre i perioden.

Den faldende mortalitetsrate skyldes både et fald i den standardiserede incidens og en stigende patientoverlevelse.

*Standardiseret for alder.

**Justeret for alder.

Kaplan-Meier overlevelsesfunktioner og hazard ratioer er beregnet med "period analysis" metoden.

Prostatakræft, 2010-2021

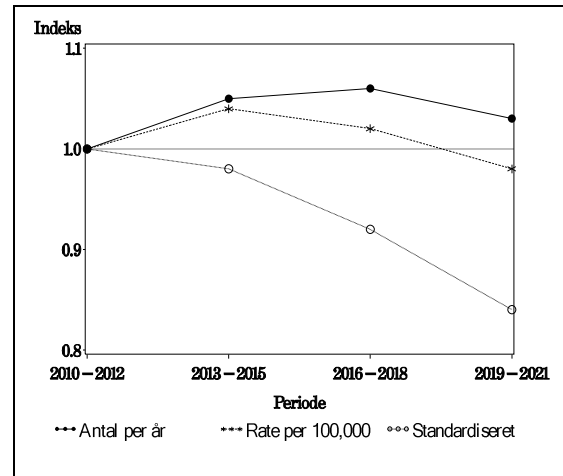
Prostatakræft, 2010-2021. Den tidsmæssige udvikling i sygdommens forekomst i befolkningen (incidens) (A), patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality) (B), og forekomst af registrerede dødsfald fra sygdommen i befolkningen (populationsmortalitet) (C).

(A) Sygdommens incidens i befolkningen

	Periode for incidens			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal tilfælde per år	3828	4027	4040	3932
Rate per 100,000	138.7	143.7	141.0	135.6
Standardiseret rate*	148.2	144.8	136.2	124.7
Antal tilfælde per år, index	1.00	1.05	1.06	1.03
Rate per 100,000, index	1.00	1.04	1.02	0.98
Standardiseret rate, index	1.00	0.98	0.92	0.84

Den standardiserede incidensrate er faldet 16% i perioden. Antallet af nye tilfælde per år steg 3%. Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet er steget og at alderssammensætningen i befolkningen er blevet ældre i perioden.

Sygdommens incidens er meget afhængig af brugen af PSA måling i populationen.

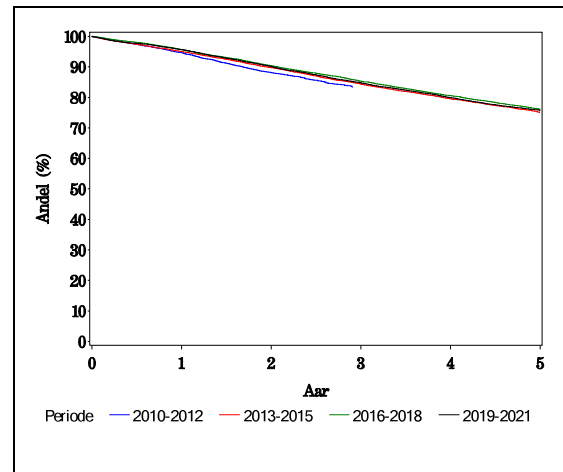

(B) Patienternes overlevelse og dødelighed (case-fatality)

	Periode for follow-up			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Overlevelse (%):				
1 år	94.7	95.0	95.6	95.7
3 år		84.4	85.4	84.8
5 år		75.0	76.1	75.7
Dødelighed, index:				
Hazard ratio		1.00	0.97	1.02
Justeret hazard ratio**		1.00	0.90	0.88

Prostatakræftpatienternes overlevelse har været ret konstant i perioden, med 5-års overlevelse omkring 75%.

Patienternes dødelighed steg 2%, men med justering for alder faldt dødeligheden 12%. Det skyldes en stigning i patienternes alder i de tre follow-up perioder.

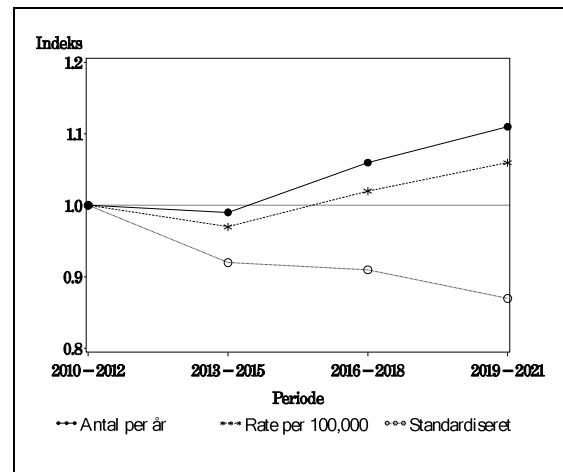

(C) Sygdommens dødelighed i befolkningen

	Periode for dødsfald			
	2010-2012	2013-2015	2016-2018	2019-2021
Antal dødsfald per år	1187	1170	1263	1322
Rate per 100,000	43.0	41.8	44.0	45.6
Standardiseret rate*	49.4	45.6	44.9	42.8
Antal dødsfald per år, index	1.00	0.99	1.06	1.11
Rate per 100,000, index	1.00	0.97	1.02	1.06
Standardiseret rate, index	1.00	0.92	0.91	0.87

Den standardiserede dødelighedsrate faldt 13% i perioden og det årlige antal dødsfald steg med 11%. Forskellen på de to mål skyldes at befolkningstallet er steget og at alderssammensætningen i befolkningen er blevet ældre i perioden.

Den standardiserede dødelighedsrate er det mest relevante mål for sygdomsbyrden fra prostatakræft. Samlet tyder tallene her på en svagt faldende risiko for livstruende og dødelig prostatakræft i de seneste 10 år.

*Standardiseret for alder.

**Justeret for alder.

Kaplan-Meier overlevelsesfunktioner og hazard ratioer er beregnet med "period analysis" metoden.

Fremskridt mod kræft?

Formål

Projektet har til formål at illustrere udviklingen i befolkningens incidens og dødelighed af forskellige kræftsygdomme, samt overlevelsen efter en kræftdiagnose i Danmark i perioden 2010 til 2021.

Metode

Forebyggelse og tidligere opsporing, samt bedre udredning og behandling påvirker sygdomsbyrden af kræft i den danske befolkning. I de følgende analyser søges sygdomsbyrdens udvikling over tid illustreret ved tre mål: Sygdommens forekomst i befolkningen (incidens), overlevelse efter en kræftdiagnose (case-fatality) og dødeligheden af sygdommen i befolkningen (mortalitet). Resultaterne for incidens og overlevelse er baseret på data fra de kliniske kræftdatabaser og resultaterne for dødelighed er baseret på opgørelser fra Sundhedsdatastyrelsen på basis af Dødsårsagsregisteret, [Dødsårsager \(esundhed.dk\)](https://esundhed.dk). Til illustration af udviklingen i incidens og mortalitet præsenteres antallet af nye kræfttilfælde/kræftdødsfald, forekomst af sygdommen/dødsfald i befolkningen (rater pr. 100.000 borgere) og til sammenligning af udviklingen over tid de alders- og kønsstandardiserede rater pr. 100.000 borgere. Udviklingen i patienternes overlevelse efter kræft illustreres med estimerede overlevelsessandsynligheder, samt med angivelse af et dødelighedsindeks (hazard ratio) til sammenligning over tid.

Incidens i befolkningen

Til illustration af udviklingen i sygdommens incidens vises det absolutte antal af nye sygdomstilfælde, forekomst af sygdommen i befolkningen (rate pr. 100.000 indbyggere), samt den alders- og kønsstandardiserede rate til sammenligning mellem treårs perioder, for den samlede periode 2010-2021. Til alders- og kønsstandardiseringen er den danske population i 2011 anvendt som standard med en 50:50 vægtning mellem kønnene.

Overlevelse og dødelighed blandt kræftpatienterne

Til illustration af udviklingen i patienternes overlevelse vises Kaplan-Meier overlevelseshænderne, samt estimerne for andelen af patienter der er i live 1, 3 og 5 år efter diagnosen beregnet på tværsnitbasis ud fra "periode analyse" metoden. Ved periode analysen indgår patienter kun med deres risikotid i den valgte periode. F.eks. en periode analyse for år 2015 vil en patient diagnosticeret i 2012 og i live i 2015 bidrage med risikotid fra det 3.-4. år efter diagnose i analysen. Således fås et mere tidstro estimat for den forventede overlevelse for ny-diagnosticerede patienter i 2015 og derudover et tidligt estimat for f.eks. en 5-års overlevelse.

Til illustration af patienternes dødelighed efter en kræftdiagnose vises udviklingen i hazard ratio (HR) (dødeligheds indeks), samt HR justeret for alder og køn. Til beregning af HR anvendes Cox-proportional hazard regression, og tilsvarende Kaplan-Meier analysen, er Cox-analysen også beregnet på tværsnitbasis med "periode analyse" metoden. Ved denne metode er patienternes risikotid opdelt efter de valgte perioder, og for de aldersjusterede estimer er anvendt alder ved indgang i den valgte follow-up periode.

Dødelighed i befolkningen

Til illustration af sygdommens dødelighed i befolkningen vises det absolutte antal dødsfald af sygdommen, forekomst af dødsfald i befolkningen (rate pr. 100.00 indbyggere), samt den alders- og kønsstandardiserede mortalitetsrate for sygdommen. Til alders- og kønsstandardiseringen er den danske population i 2000 anvendt som standard med følgende vægtning mellem mænd og kvinder, 49,4:50,6. Mortalitetsdata hentes fra SDS webside ([Dødsårsager \(esundhed.dk\)](http://esundhed.dk)) og standardpopulationen og kønsvægtningen er fastlagt der.